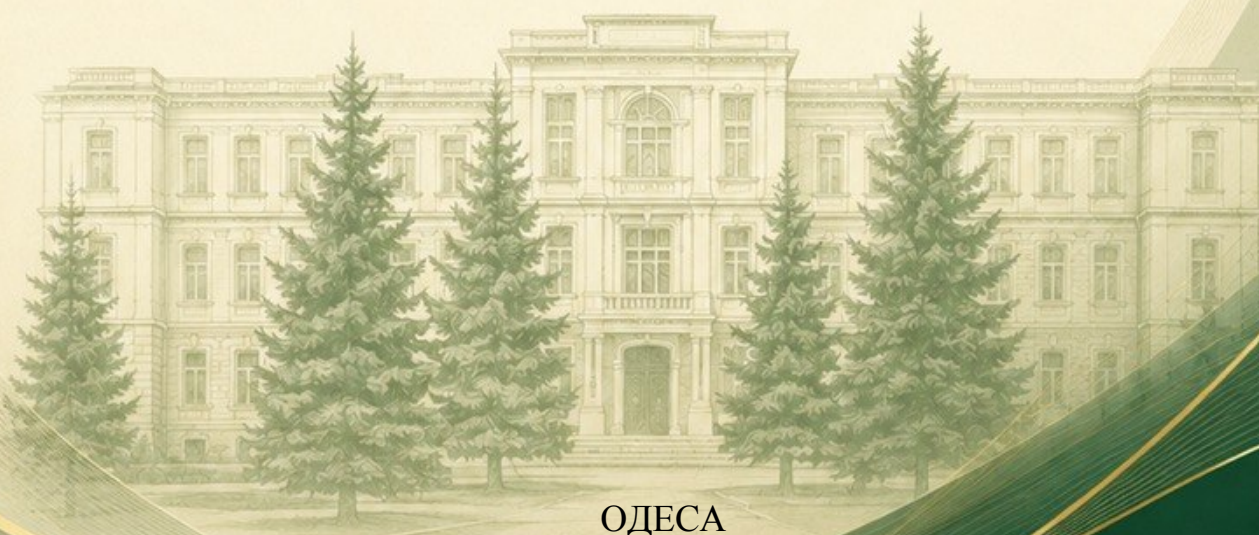

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціальної сфери

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ»

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
У МЕЖАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)
6 червня 2026 року*

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/Zbarska2026>

УДК: 378:159.955:376.37

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи.

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського.

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти.

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №15 від 25 червня 2026 р.)

Рецензенти:

Форосян Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Литовченко Світлана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями сенсорного розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

«Трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти: інноваційні підходи, методи та технології навчання»: збірник матеріалів конференції у межах всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (стажування). Одеса : Університет Ушинського, 2026. 167 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, присвячені актуальним питанням трансформації освітнього процесу в закладах вищої освіти, упровадженню інноваційних підходів, методів і технологій навчання, а також сучасним практикам у спеціальній освіті, логопедії та інклюзивному навчанні.

У представлених матеріалах науковці висвітлюють теоретичні й практичні аспекти модернізації освітнього середовища, розглядають ефективні форми організації навчання у ЗВО, аналізують можливості застосування інноваційних педагогічних технологій та окреслюють сучасні підходи до роботи в умовах спеціальної й інклюзивної освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

2. doi: 10.52058/2786-4952-2026-1(59)-835-834

ТІЩЕНКО Вадим Сергійович

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАГАЛЬНОІНЖЕНЕРНИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ.

В сучасних умовах дистанційного навчання і воєнного стану суттєво ускладнюються можливості особистої взаємодії між викладачем та здобувачем вищої освіти. При цьому вагома роль в формуванні загальноінженерної підготовки майбутніх фахівців залізничного транспорту, які навчаються за відповідними освітніми програмами, відводиться курсовому проектуванню, проведенню лабораторного практикуму, тощо. Тому задача правильної організації та контролю самостійної роботи студентів є актуальною. [1]

Процес підготовки здобувачів до самостійної роботи та керівництво нею можна поділити на три блоки: мотиваційний (його функцією є цілеспрямоване акцентування викладачем значущості самостійної роботи для опанування всією системою знань освітньої компоненти); технологічний (в його основі знаходиться завдання викладача навчити здобувачів вміло користуватися навчальною літературою, математичними моделями, схематизованими симуляторами відповідних лабораторних стендів, тощо); організаційний (полягає у вмінні здобувача до самоорганізації). [2]

Мотиваційний блок може бути реалізований при проведенні відповідних лекційних занять, особливо на початкових етапах вивчення освітньої компоненти. Слід зазначити, що в сучасних умовах воєнного стану та дистанційної форми навчання реалізація функції мотиваційного блоку можливе не тільки в рамках запланованих графіком навчального процесу, а й при особистому спілкуванні в рамках відповідних консультацій за рахунок спілкування викладачів зі студентами в Zoom.

Технологічний блок передбачає пошук і використання здобувачем відповідної технічної літератури, опанування інженерним програмним забезпеченням, дослідженням результатів моделювання з використанням розроблених математичних моделей, аналіз схематизованих симуляторів відповідних лабораторних стендів, а також залучення до досліджень інноваційних технологій серед яких особливої уваги заслуговують такі що базуються на використанні ІІІ.

На кафедрі «Механіка і проектування машин» Українського державного університету залізничного транспорту загальноінженерна складова фахової компетенції за обраною освітньою програмою формується при вивченні передбачених навчальними планами загальноінженерних освітніх компонент, серед яких «Технічна механіка», «Прикладна механіка», «Теорія механізмів і

машин», «Деталі машин», «Основи автоматизації проектування» та ін.. Реалізація виконання технологічного блоку процесу підготовки здобувачів до самостійної роботи при вивченні цих освітніх компонент відбувається на основі використання розробленого на кафедрі методичного підходу до викладання основних загальноінженерних дисциплін, спрямованого на формування відповідного до розглянутих умов рівня загальноінженерної підготовки фахівців [3]. Такий він підхід передбачає розглядання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни на базі типових для відповідної освітньої програми технічних рішень (технічних засобів, їх модулів конструкції, окремих деталей, функціональних схем та ін.). В процесі викладання обраний об'єкт аналізується за схемою: надається характеристика його призначення; висвітлюються недоліки конструкції (функціональні, конструктивні, експлуатаційні, технологічні та ін.); аналізуються можливі альтернативні варіанти; розглядаються перспективи використання більш ефективних технічних рішень або технічних засобів нового покоління; виконуються розрахункові дослідження технічних засобів з подальшим аналізом отриманих результатів навантаженого, напружено-деформованого або кінематичного стану окремих вузлів та деталей технічних засобів залізничного транспорту.

Слід зазначити, що розроблений методичний підхід ґрунтується на використанні як традиційних підходів до кінематичного аналізу, силового розрахунку, синтезу елементів конструкції технічних засобів що передбачає дослідження відповідних математичних моделей так і на використанні сучасного програмного забезпечення.

Організаційний блок процесу підготовки здобувачів до самостійної роботи та керівництво нею в сучасних умовах дистанційного навчання і воєнного стану здебільшого реалізовано за рахунок використання відповідної модульної системи управління навчанням, а саме Moodle. Вона передбачає взаємопов'язане використання здобувачем базових конспектів лекцій, необхідних для освоєння освітньої компоненти матеріалів що спрямовані на самопідготовку до практичних та лабораторних занять, а також дозволяє викладачу здійснювати поточний та підсумковий контроль знань студента.

Список використаних джерел:

1. Мороз В.І., Логвіненко О.А., Громов В.І. Використання сучасних педагогічних підходів для організації навчального процесу з вивчення загальноінженерних дисциплін // Новітні педагогічні підходи при організації освітнього процесу в Українському державному університеті залізничного транспорту, 27-28 листопада 2024 р.: тези доповідей. Харків, 2024. С. 140-141.

2. Мороз В.І., Братченко О.В., Логвіненко О.А. Удосконалення самостійної роботи студентів при вивченні загальноінженерних дисциплін. // Організація самостійної роботи студентів у контексті підвищення якості освіти, 28-29 листопада 2018 р.: тези доповідей. Харків, 2018. С. 132-133.

3. Мороз В.І., Логвіненко О.А. Використання сучасних педагогічних підходів

при організації навчального процесу з вивчення загальноінженерних дисциплін. // Новітні педагогічні підходи при організації освітнього процесу в українському державному університеті залізничного транспорту, 27-28 листопада 2024 р.: тези доповідей. Харків, 2024. С. 140-141.

ТОРГАН Світлана Петрівна
DOI:<https://doi.org/10.24195/EducationalProcess2026-4>

ЕМОЦІЙНИЙ КАРКАС: РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА У ФОРМУВАННІ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ПІДЛІТКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Анотація

У статті проаналізовано виклики, з якими стикаються сучасні підлітки в умовах війни: від вимушеної ізоляції та труднощів онлайн-навчання до емоційного тиску в неповних сім'ях. Наслідком цих чинників стає не лише зниження навчальної мотивації, а й глибокі прояви посттравматичного стресу. Як дієву відповідь на ці загрози представлено досвід роботи методичного об'єднання класних керівників, де ключовим вектором обрано розвиток емоційного інтелекту (ЕІ).

Особлива увага приділяється системному підходу: емоційне відновлення підлітка починається з психологічної стійкості самого вчителя. Також розкрито механізми підтримки педагогів із різним стажем, наведено практичні кейси успішної трансформації поведінки учнів та обґрунтовано роль «творчого осередку» в класі. Розвиток емоційної грамотності стає тим надійним фундаментом, що дозволяє підліткам зберігати вектор успіху та життєстійкість попри виклики воєнного часу.

Заклади освіти сьогодні — це не просто місце знань, це простір життєстійкості. Класні керівники щодня стикаються з наслідками війни, що впливають на емоційний стан учнів: тривожність, апатія, агресія або, навпаки, цілковите замикання в собі. Особливо гостро ці виклики постають у роботі з підлітками з неповних сімей, де за різних обставин батьки або один з батьків не мають змоги приділити достатньо часу дитині, залишаючи її наодинці з гаджетами та власними переживаннями. Паралельно із цим, освітній процес, що відбувається онлайн (періодично або на постійній основі) лише поглиблює відчуття ізоляції в учнів.

Перед методичним об'єднанням класних керівників (далі – МО) постали наступні питання: як за таких умов не лише втримати, а й підвищити якість виховання та навчання? Як об'єднати в дієву команду класних керівників різного віку та досвіду, адже рівень психологічної витримки у всіх різний? Для вирішення цих питань було сформовано мету, що полягає у створенні системи,

педагогічних спеціальностей: управлінський, освітній та соціально-гуманітарний виміри	
Самойлов Олександр Олександрович, Чудовська Вікторія Анатоліївна Формування інклюзивного менеджменту в сучасному бізнес-середовищі	56
Самойлова Ірина Іванівна, Бобровнік Тетяна Степанівна Вплив цифрових технологій на сучасне просторове планування	58
Собченко Дмитро Анатолійович Формування інклюзивної компетентності майбутнього лікаря в умовах закладу вищої медичної освіти	60
Сотніков Дмитро Анатолійович, Сотнікова Ірина Миколаївна Оцінка адаптивних систем управління інноваційною діяльністю будівельних підприємств	63
Стахов Арсеній Юрійович Цифровізація та трансформація освітнього процесу у підготовці здобувачів вищої освіти за напрямом морського транспорту	65
Сичук Ольга Олександрівна Формування антикризових компетентностей майбутніх менеджерів освіти засобами моделювання управлінських ситуацій	70
Тіщенко Вадим Сергійович Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні загальноінженерних освітніх компонент	73
Торган Світлана Петрівна Емоційний каркас: роль емоційного інтелекту класного керівника у формуванні резильєнтності підлітків під час війни	75
Урум Галина Дмитрівна Цифрові платформи та засоби візуалізації як інструменти трансформації освітнього процесу у викладанні математичного аналізу в закладах вищої освіти	82